

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízdila a JUDr. Brigity Chrastilové v právní věci **žalobkyně: K. N.**, zastoupena Mgr. Alexandrem Vaškevičem, advokátem, se sídlem Františkánská 7, Plzeň, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 16. 2. 2004, č. j. 59 Az 84/2003 - 17,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadá kasační stížností rozsudek Krajského soudu v Ostravě č. j. 59 Az 84/2003 - 17 ze dne 16. 2. 2004, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM - 5674/VL - 10 - 03 - 2003 ze dne 5. 11. 2003, kterým byla zamítnuta stěžovatelčina žádost o udělení azylu jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Stěžovatelka ve své kasační stížnosti namítá nezákonnost napadeného rozsudku krajského soudu spočívající v nesprávném právním posouzení otázky, zda je možno na stěžovatelku vztáhnout § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, tedy zda stěžovatelčina žádost o udělení azylu byla podána zjevně nedůvodně. Stěžovatelka poukazuje na existenční potíže v zemi svého původu, uvádí, že nemůže získat práci a že jí není vypláceno hmotné zabezpečení uchazeče o zaměstnání ani minimum sociálních dávek. Státní aparát

stěžovatelčina situace nezajímá, neřeší ji. Stěžovatelka se pokusila podnikat, to se jí nezdařilo a věřitelé se domáhali splacení jejího dluhu, a to i za pomoci zločineckých struktur, které stěžovatelku ohrožovaly na zdraví a na životě. O pomoc a ochranu před vydíráním stěžovatelka příslušné orgány v zemi svého původu nepožádala, neboť to dle jejího názoru nemá význam. Za této situace stěžovatelka vycestovala a v České republice požádala o azyl. Stěžovatelka tedy v této souvislosti dovozuje, že je u ní dán důvod k udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť stěžovatelka patří do sociální skupiny nezaměstnaných, do sociální skupiny nesympatizujících se současným politickým zřízením i do sociální skupiny nečlenů zločineckých struktur. Stěžovatelka zároveň shledává i splnění důvodů pro udělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu. Na základě právě uvedeného stěžovatelka namítá kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Kromě toho stěžovatelka namítá i vady řízení před žalovaným, který neprovedl dostatečné dokazování, přitom na základě zjištěného stavu nebylo možno spravedlivě rozhodnout. Stěžovatelka má přitom omezené možnosti pro zajištění důkazů o persekuci v zemi svého původu. O tyto skutečnosti stěžovatelka opírá kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Dále stěžovatelka namítá, že krajský soud se měl na základě jí podané žaloby zabývat i dodržením procesních předpisů v řízení před žalovaným, což neučinil, přitom stěžovatelka je přesvědčena o tom, že rozhodnutí žalovaného trpí nedostatkem odůvodnění. Stěžovatelka tu dovozuje kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Nad rámec shora uvedeného stěžovatelka vyjadřuje nesouhlas se způsobem, jakým se krajský soud vypořádal s otázkou překážky vycestování. Ze všech shora uvedených důvodů stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadené rozhodnutí krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Zároveň stěžovatelka žádá o přiznání odkladného účinku jí podané kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření setrvává na svém závěru, k němuž dospěl ve správním řízení, podle něhož stěžovatelka v průběhu správního řízení neuvedla žádný důvod, který by odpovídal důvodům podle § 12 zákona o azylu, a proto byly dány podmínky pro aplikaci § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Žalovaný proto navrhuje zamítnutí kasační stížnosti jako nedůvodné.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatelka v průběhu správního řízení popisovala své potíže se získáním zaměstnání v zemi svého původu, uvedla, že si půjčila peníze na rozvoj svého podnikání, dluh měla splatit, ale podnikání se jí nedařilo, takže peníze nemohla vrátit, chtěla odjet do zahraničí, kde by peníze vydělala, věřitel jí však odjezd nepovolil, a tak stěžovatelka neodjela. Věřitel jí vyhrožoval, stěžovatelka měla obavy. Za této situace stěžovatelka opustila zemi svého původu, po příjezdu do České republiky tu pracovala, což bylo hlavním důvodem jejího pobytu zde. Chtěla zde vydělat peníze na uhrazení dluhu věřiteli. Žalovaný dospěl ve správním řízení k závěru, že stěžovatelka neuvádí nic, co by mohlo nasvědčovat tomu, že stěžovatelka byla v zemi svého původu pronásledována z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, a podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu její žádost zamítl. Z obsahu soudního spisu pak vyplývá, že rozhodnutí žalovaného stěžovatelka napadla žalobou, v níž namítala porušení příslušných ustanovení zákona č. 71/1967 Sb., správního řádu, přitom argumentačně se omezila na jejich citaci, dále namítala, že nebyly dány důvody pro postup podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, neboť stěžovatelka splnila podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, nejméně pro vztažení překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu. Krajský soud však její žalobu zamítl. Rozsudek byl stěžovatelce doručen dne 23. 3. 2004 a ta jej napadla kasační stížností dne 1. 4. 2004.

Stěžovatelka byla účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a kasační stížnost je tak podána osobou oprávněnou, přitom byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.). Kasační stížnost je přípustná, neboť stěžovatelka namítá kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud tedy napadený rozsudek krajského soudu přezkoumal v mezích řádně uplatněných kasačních důvodů (§ 109 odst. 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil právní otázku splnění podmínek pro udělení azylu s ohledem na důvody, o které stěžovatelka svoji žádost o udělení azylu opírala. Musel se přitom nutně nejprve zabývat otázkou, zda krajský soud přistoupil k aplikaci § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu důvodně. Ohledně této otázky přitom dospívá k závěru, že toto ustanovení důvodně a správně aplikováno bylo. Podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná tehdy, jestliže žadatel neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Podle tohoto ustanovení se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod (písm. a/), nebo že má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště (písm. b/). Pokud stěžovatelka v průběhu správního řízení uváděla toliko důvody spočívající v potřebě získat práci v České republice, neboť tu v zemi svého původu získat nemohla a musela vydělat peníze na to, aby svému věřiteli vrátila půjčku, a dále v potřebě legalizovat svůj pobyt v České republice, pak tato tvrzení objektivně nesvědčila o tom, že by mohla být v zemi svého původu pronásledována za uplatňování politických práv a svobod, ani že by měla odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. Stěžovatelka neuvedla, že by hodlala uplatňovat politická práva, že by jí v tom bylo bráněno a že by dokonce byla za jejich uplatňování pronásledována. Stěžovatelka v průběhu správního řízení rovněž nepoukazovala na skutečnosti, které by jakkoli mohly odůvodnit její případné obavy z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. V takovém případě tedy byly zřetelně dány důvody k aplikaci § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu.

Posoudil-li shora uvedenou právní otázku krajský soud shodně, pak v tomto jeho posouzení Nejvyšší správní soud nezákonnost neshledává. Tvrdí-li za této situace nyní stěžovatelka, že je u ní dán důvod k udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť patří do jí specifikovaných sociálních skupin, pak toto její tvrzení není ve vztahu k důvodům, pro které byla její žádost o udělení azylu zamítnuta, tvrzením jakkoli relevantním. Ustanovením § 12 zákona o azylu se žalovaný při zjištění důvodu podávaného z § 16 odst. 1 písm. g) téhož zákona zabývat neměl a neměl tak činit ani ohledně otázky splnění podmínek pro konstataci neexistence překážky vycestování. Pro takové rozhodování žalovaného a tím i pro posouzení krajským soudem by byl určující závěr o neexistenci důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Tyto důvody však při zamítnutí žádosti s odkazem na § 16 odst. 1 písm. g) zákona zjišťovány nejsou, a proto žalovaný ani krajský soud nepochybil, pokud se jimi vůbec zabýval.

Ze shora uvedeného tedy vyplývá, že námitky nesprávného posouzení splnění podmínek pro aplikaci § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu a § 12 písm. b) téhož zákona a námitky proti způsobu, jakým se krajský soud vypořádal s otázkou překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu, nejsou důvodnými.

Tvrdí-li dále stěžovatelka, že krajský soud měl napadené rozhodnutí žalovaného zrušit pro vady řízení, konkrétně pro nedostatek dokazování a pro porušení § 47 správního řádu, pak ani tato námitka stěžovatelky není důvodná. Skutkový stav byl žalovaným zjišťován v návaznosti na tvrzení, jimiž stěžovatelka svoji žádost o udělení azylu odůvodňovala. Pokud důvody, které uváděla, nesvědčily tomu, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, jak Nejvyšší správní soud shora podal, nebylo zapotřebí skutkový stav žalovaným dále a podrobněji zjišťovat, neboť stěžovatelčina tvrzení potřebu takového dalšího dokazování z pohledu důvodnosti aplikace § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu nevyvolala. Tato potřeba navíc nevyplynula ani z návrhů, jež by stěžovatelka v průběhu správního řízení učinila, neboť uskutečnění takových návrhů z obsahu správního spisu nevyplývá. Z hlediska aplikace § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu byl tedy skutkový stav žalovaným zjištěn spolehlivě, přitom ani porušení § 47 správního řádu Nejvyšší správní soud neshledal. Pokud tedy krajský soud neshledal v žalobě obecně formulované námitky procesního charakteru důvodnými a nezrušil pro vady řízení rozhodnutí žalovaného, pak nepochybil a ani tato nyní stěžovatelkou uplatňovaná námitka není důvodná.

Namítá-li stěžovatelka dále, že splňuje důvody pro udělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu, pak tomuto jejímu tvrzení neodpovídá žádná z námitek, jež byly uplatněny již v řízení před krajským soudem. Je-li kasační stížnost podle § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřípustná mimo jiné tehdy, opírá-li se o důvody, které stěžovatelka neuplatnila v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohla, přitom uplatnění takové námitky před krajským soudem stěžovatelce nic nebránilo, pak v této části shledává Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřípustnou. Touto námitkou se tedy zabývat nemohl.

Po posouzení všech řádně uplatněných a přípustných námitek stěžovatelky tedy Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Za této procesní situace se Nejvyšší správní soud již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, proto jí právo na náhradu nákladů nenáleží. To by náleželo žalovanému. Protože však žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné náklady, jež by mu vznikly a jež by překročily náklady jeho běžné administrativní činnosti, ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žalovanému, přestože měl ve věci plný úspěch, se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. dubna 2005

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu